

Chr. Thaulow

CONSUL CHR. THAULOW

PERSONALHISTORIE

FOR TRONDHJEMS BY OG OMEGN

I ET TIDSRUM AF

CIRCA 1½ AARHUNDREDE

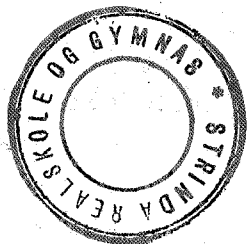
(OMFATTENDE CA. 1500 PERSONER)

AFSLUTTET OMKRING 1876

SUPPLERET OG UDGIVET AF FORFATTERENS SØNNESØN
GROSSERER CHR. THAULOW

**Biblioteket
Strinda v.g. skole**

TRONDHJEM
I KOMMISSION HOS A. HOLBÆK ERIKSEN & CO.
1919.

714

ADRESSEAVISENS BOKTRYKKERI, TRONDHJEM

Utgått fra

Biblioteket

Strinda vgs. 11.12.05

UDGIVERENS FORORD

JEG udgiver herved i Trykken den af min afdøde Bedstefar, Consul Chr. Thaulow forfattede Personalhistorie, omfattende ca. 1300 Personer, som har levet og virket i og ved Trondhjem i Tiden 1700—1870. Værket, der av Forfatteren er afsluttet i 1876, udkommer omtrent uforandret i den Form og Skikkelse, hvori det foreligger fra Forfatterens Haand, dog med endel Suppleringer og Tilføielser af mig. Hvor saadanne Tilføielser er gjort, vil dette fremgaa af Texten, naar man har for Øiet at Forfatteren selv afsluttede Værket i 1876.

Paa den anden Side har jeg ikke medtaget alt, som min Bedstefar har optegnet. I det Tidsrum, som Beskrivelsen gjælder, har der jo indtruffet Ting, hvori flere af de af ham beskrevne Personer har været indviklet, og som har bragt Vedkommende i Uleilighed &c. Under Værkets sidste Afsnit om Statsfanger paa Munkholmen beskriver Forfatteren foruden, hvad man kan kalde „rene“ Statsfanger, ogsaa flere Embedsmænd og andre, som har siddet paa Munkholmen. Det var saa sent som i 1840 Aarene at Munkholmen ophørte at være Statsfængsel. Af hensyn til flere af disse Mænds agtværdige Efterkommere bør det Glemselens Slør, som allerede er sænket over disse Begivenheder, faa hvile.

En Flerhed av de Personer, som Forfatteren nævner, levede i 1876 og stod da i sit Livs Virke, og dels falder disse Personers Virke efter den Tid. Det er da ganske naturligt, at Forfatterens Omtale af disse er ganske kort. Mange af disse Personer har udført et Arbeide og havt en Betydning, som fortjener en nærmere og mere udførlig Beskrivelse. Da imidlertid en saadan Beskrivelse i Tilfælde for manges Vedkommende vilde komme til at strække sig lige op til vore Dage, har jeg ikke fundet Tiden inde hertil, saa

meget mere, som Forfatteren har ment, at Værket hovedsagelig skal betragtes som afsluttet med en Tid, som ligger ca. 50 aar tilbage for vore Dage, — En saadan Beskrivelse af Personer, som har tilhørt en Tid, som ligger saa nær til vor egen, faar komme senere.

Jeg har i det trykte Skrift benyttet den af Forfatteren selv benyttede Stil og Ortografi, uden Hensyn til, at vor norske Retskrivning er forandret flere Gange siden Forfatterens Tid.

Beskrivelserne af Munkholmen og Christiansten og disse Steders Historie, er tilført af mig, med Undtagelse af det første Afsnit om Munkholmen.

Af Forkortelser i Texten findes ikke særdeles mange, og hvor saadanne er benyttet, vil disse let forstaaes. Naar der henvises til „Bladet“ i ældre Tid, menes Trondhjems Adresseavis. V. S. betyder Videnskabernes Selskab. F. K. betyder Frue Kirke.

I sin Fortale af 1876 siger Forfatteren, at „jeg er belavet paa, og faar finde mig i Kritikkens Svøbe“.

Naar Værket hermed overgives til Offentligheden, vil jeg udtale det Haab, at Kritikken ikke maa bli altfor streng, — men at Værket maa blive modtaget som det har været ment, nemlig som et Minde-skrift om endel af de Mænd, som ved sit Virke paa forskjellige Omraader har været med paa at bygge vort trønderske Samfund op.

Trondhjem i November 1919.

CHR. THAULOW.

FORTALE

DA jeg for henved 15 Aar siden fandt Fornøielse i at tage endel Afskrifter af de mere fremragende Opsatser i Trondhjems Adresseavis; fra dens første Udgave af 3die Juli 1767 indtil vore Dage udgjørende to Bind, undfangede jeg, færdig hermed Ideen om ogsaa at nedtegne en historisk Skildring, i kort Begreb, tænkte jeg, af de mere bemærkelige Personligheder, som i dette Tidsrum indtil vore Dage havde sit Ophold her i Trondhjem og nærmeste Omegn. Men efterhvert, som jeg skred fremad; og fandt mit Arbeide alt mere og mere interessant, blev ogsaa dette Værk af et langt større Format end paaeventet, indeholdende omkring 1300 Navne, hvoraf dog mange, for Tilfældet, maaske, kunde udelades, andre Optegnelser forkortes.

Mine Kilder, hvoraf jeg for en væsentlig Del har hentet Stof til disse Optegnelser, findes her først anmeldt, 75 i Tallet; men foruden disse har jeg ogsaa med egen Selvhjælp seet mig istand til at samle en Mængde Navne med forskellige Episoder af Personligheders Liv og Levnet m. m. der, — det er min Tro som da faar staa for min egen Regning, — vil afgive yderligere Stof til en Trondhjemshistorie, om en saadan nogensinde skal se Dagens Lys. En foreløbig Udgave heraf utkom i 1860.

At Forfatteren i kortfattet Uddrag begynder med de i Trondhjem fra Reformationens Tid ansatte Biskoper og Lehnsherrer m. m. der egentlig ikke tilhører den af mig anførte Periode, skede for ligesom at se et systematisk Hele af vor Byes første Autoriteter fra

hiin Tid, og netop ene i den Retning. — Og derpaa sker Begyndelsen af forannævnte Personhistorie idet jeg allerførst fremdrog hiin berømte Personlighed, Biskop Gunnerus, Videnskabernes Selskabs Stifter.

I et Værk af nærværende Beskaffenhed var Feil hist og her uundgaaelige. Mange mig yderligere meddelte Berigtigelser ere imidlertid i disse 15 Aar indførte eller benyttede, men forøvrigt er jeg belavet paa og faar finde mig i at underkastes Kritikens Svøbe.

Trondhjem 1876.

FORFATTEREN.

KILDESKRIFTER.

De Kildeskrifter, hvoraf jeg for en væsentlig Del har hentet efternævnte Optegnelser, ere:

1. Daae, Chr. Magn. Falsen.
2. Dansk Adelslexikon.
3. Pavels Autobiografi.
4. Feldttoget i 1814, af en norsk Officer. (Meydell).
5. Willes Mindetaler.
6. Lærde Efterretninger. (Johan Bülow).
7. Fallesens Magazin.
8. Beskrivelse over Hans Hauges Reiser, vigtigste Hendelser og Tildragelser, af ham selv beskrevne, Christiania 1817.
9. General Kroghs «Bidrag til Beskrivelse over Slaget ved Collin, 1757.
10. Iris 1791 &c.
11. S. Blocks trondhjemske Samlinger.
12. Uddrag af Breve til Prof. Nyrup, Xania 1861.
13. Erlandsen om Nordenfjeldske Geistlighed, c. 1844—55.
14. Norge 1814 af A. Faye.
15. Trondhjemske Stifts geistlige Historie fra Reformationen til 1814, af Ludv. Daae.
16. Af Geheimeraad Bülows Papirer, af Ludvig Daae, Christiania 1864.
17. Claus Pavels Dagbøger, Bergen, 1864, samt ny ditto, for det meste Gjentagelser.
18. Grev Schmettows Korrespondance, 1864.
19. Nyrup og Krafts Literaturhistorie.
20. Klüvers norske Mindesmærker.
21. Christies Dagbog under Rigsforsamlingen paa Eidsvold.

22. Biografiske Efterretninger om Eidsvolds Repræsentanter fra 1814—15 ved B. Moe.
23. Worms Lexikon af I. C. Bergs Optegnelser.
24. Conrektor H. N. Blocks Reiseiagttagelser.
25. Chr. Langes Tidsskrift.
26. H. H. Müllers Bidrag til Trondhjems Katedralskoles Historie.
27. Wergeland: Fortrolige Breve til en Ven.
28. Blom, Norges Statsforfatning.
29. Aals Erindringer, som Bidrag til Norges Historie fra 1800—1815, Christiania 1859.
30. Ree, Begivenheter i Norge 1814.
31. Stabells Bemærkninger over do.
32. Brock, Fredrikstens Beleiring 1814.
33. Krag, Fredrikshalds Krigshistorie.
34. Morgenstjerne om Staffeldt.
35. B. Moes Personahistorie.
36. Gjessings Jubellære.
37. Norske Samlinger.
38. Paludan Müller. Grewens Feide.
39. Lange, Klosterhistorie.
40. Schønnings Optegnelser, (Samlinger).
41. Trondhjemske Selskabs Skrifter.
42. L. Evensens Samlinger, Trondhjem 1784—88.
43. Suhms Trondhjemske Samlinger (Philaletho).
44. H. H. Müllers Trondhjemske Forholde (i Ill. Nyh. Blad. 1850).
45. Norsk Forfatterlexikon af Lange.
46. Nyrup og Krafts Forfatterlexikon.
47. A. Faye, Norske Folkesagn.
48. Krafts Beskrivelser over Norge.
49. Norske Stiftelser, af Nicolaisen.
50. G. Schønnings Norges Riges Historie, Sorø 1771—81.
51. Luxdorphiana.
52. Gamle Erindringer af Seneca O. v. Falkenskiold.
53. Nordisk Universitets Tidsskrift 1858.
54. Suhms Brev til Kongen, Bergen 1772.
55. Bidrag til Norges nyere Historie af Birkeland.
56. Norges Rigs-Forsamlings Forhandlinger 1814.
57. Blik paa Norges nærv. Stilling, 1814.

58. Kort historisk Efterretning om Søndagsskolen i Trondhjem af F. J. Beck, Trondhjem 1803.
59. B. Moe, Aktstykker til Krigshistorien under Fredr. 4.
60. Jacob Aal, Nutid og Fortid, Arendal 1833.
61. H. Tellefsens Manuskripter.
62. Breve fra Grev Essen til Carl Johan.
63. Eidsvolds Galleri af Poul B. Hansen.
64. Norsk Forfatterlexikon 1814—56 af Jens E. Kraft.
65. Provst Fr. Schmidts Dagbøger.
66. Forsøg til en Plan for den borg. Realskole i Trondhjem, 1804.
67. Meddelelser af det norske Rigsarkiv.
68. Karakteristiske Træk af Biskop Bugge.
69. Udvalg af Breve fra bekjendte Nordmænd.
70. Johan Nordahl Bruns Biografi.
71. Trondhjems Tidenden 1795—99 af M. C. Peterson.
72. Quartbladet af do.
73. Sogneprest J. H. Darres Dagbog paa Eidsvold.
74. Sogneprest Storm om Fattig- og Understøttelsesvæsenet i Trondhjem 1846.
75. Gerh. Schønnings Reise i det nordenfjeldske Norge, 1773—74—75.
76. Kort Beskrivelse af Trondhjem. En Haandbog for Reisende, Trondhjem 1860.